

Erindringer

fra ferier ca. 1910-20 hos

Severin Claudius Wilcken Lottrup

i hans sommerhus på Korsbakken syd for Lerup Kirke.
Højdepunkt 82.

Skrevet af hans nevø

MALTA CONRAD LOTTRUP

f. 5. feb. 1904.

"KORSBAKKEN"

Mors ældste bror, Severin Claudius Wilchen Lottrup, onkel Severin, erhvervede omkring 1910-11 et hedeareal på 18 tdr. land, beliggende i Lerup sogn ved vejen, der fra Mellemmølle fører forbi gården "Lunde" til Lerup kirke og Fosdalen. Onkel Severin havde i flere år været sommerferie-pensionær hos familien Groth, der ejede "Lunde". Han var blevet så glad for egnen, at han fik lyst til at få sin egen sommerbolig der. Onkel købte derfor, antagelig af Groth, hedejorden, der omgav Lerup Bavnehøj og to andre fredede gravhøje. Hans tanke var, udover at bygge hus, at undgå at arealet blev helt tilplantet. I stedet for tæt plantage plantede onkel enkelte træer og grupper og til læ lidt tættere gran i det nordvestlige hjørne. Han forsøgte at få træer af andre sorter end de mest gangse, som bjergfyr og rødgran, til at gro. Blandt andet fik han plantet Sitkagran, som jeg mener var temmelig ukendt på den tid.

I 1911 lod han opføre en villa ca. 50 m øst for Lerup Bavnehøj. Den var tegnet af en københavnsk arkitekt, som jeg mener hed Kramp. Sommerhuset havde 2 etager, var grundmuret, hvidkalket, men med bindingsværk i den øverste. Den var strå-takt. Fra huset, som jo lå næsten på det højeste sted, var der en vid udsigt til alle sider. I klart vejr kunne man i øst se cementfabrikkerne i Aalborg, i syd Næsborg kirke ved Løgster og i vest Bulbjerg. Mod nordøst kunne man følge Jammerbugtens kyst til Rubjerg Knude. I stille klart vejr var det herligt at nyde udsigten udenfor huset, men når vesten- eller nordvesten-vinden fik Jammerbugten til at vise de hvide skumtoppe, var det bedst at nøjes med det man kunne se fra vinduerne. Foretrak man at være ude, måtte man prøve at finde læ ved hulvejen eller et andet sted i det lavere terræn. Der skulle ikke være ret megen vind, før det mærkedes oppe ved huset. Det var derfor ret ofte, der kom en henstilling fra onkel til såvel ældre som yngre gæster om at lukke døren.

Huset blev beundret af mange, men allerede på den tid var der dog nogle, der fandt, det var en misforståelse at lægge det så højt og som syntes at et lavt hus ved bakkens fod ville have været mere nansom mod naturen.

Mange har haft kortere eller længere sommerferier på Korsbakken. Alle har nydt dagene, uanset om vejret var så godt, at man kunne gåse i lyngen og komme til stranden og få et bad, eller man måtte

tage til takke med en travetur f. eks. til en af dalene, Overlien, Bækken eller Janum iført regnfrakke og stok.

De første år var mine kusiner, Anne Sophie, Gerda og Agnes og min fætter Lars Christian med venner selvskrevne til at være der. Så var det eftertragede østgæsteværelse beslaglagt af kusinerne. Af andre unge kan jeg nævne: Mogens Chr. Lottrup og Axel Lottrup. Tante Anna fra Ribe, som også havde været pensioner på "Lunde", fortsatte som fast gæst på "Korsbakken". I øvrigt må gæstebogen have vist et utal af navne. Jeg ved således, at den gamle overlærer ved Aarhus Kathedralskole og forfatter K. G. Brøndsted (Johan Cleemann og sikkert andre af familiens unge, der har gået i skolen har haft ham til latin). Apropos gæstebogen, mindes jeg, at Lars Christian kom mig til hjælp, da jeg som 8 eller 10 årig skulle skrive i den, ved at sætte følgende linier sammen: "I denne varme at rime er svært for mig unge mand, men tak for hver herlig time i sandhed jeg sige kan".

Det kniber for mig, at holde minderne fra de forskellige år helt ude fra hinanden. Fra mit første besøg på "Korsbakken" husker jeg nok bedst udrejse og hjemrejse plus enkelte oplevelser deroppe. Sammen med mor og tante Anna tog jeg med eksprestoget fra Århus kl. ca. 5³⁰ til Aalborg, hvor vi ankom ved 8-tiden. Tante Anna gav morgenkaffe på en fortovsrestaurant ved et af hotellerne på banegårdspladsen. Efter en tur ad Boulevarden og i Kilden skulle vi så videre fra perron 3, om der i 1912 var etableret tunnelundergang eller den først kom i 1914 er jeg i tvivl om, men enten vi gik over eller under skinneerne kom vi da over til Fjerritslevtoget. Det dampede af klokken godt 10 for at standse ved hver station og holdeplads og med særligt langt ophold i Aabybro, hvor badegæsterne til Blokhus, Løkken og Lønstrup skulle skifte tog og al deres bagage (herimellem store kurvekufferter) også. Ved middagstid nåede vi dog Skovsgaard st. og der holdt Thomas med to små heste for sin lille charabanc for over Ø. Svenstrup (ugler i kirketårnet) og Janum at aflevere os og kufferterne i den ralbelagte gård foran Korsbakkens dør. Her stod onkel Severin i hvid Jakke og med hvidpuldet kasket og tog i mod.

Feriedage på "Korsbakken" gik efter et ret fast mønster. Måltiderne delte dagen i bestemte perioder, hvor dog formiddagen

3.

og eftermiddagen kunne henholdsvis forlænges eller reduceres alt efter, om der skulle være badetur formiddag eller eftermiddag. Morgenmad spistes præcis kl. 9. Onkel havde tir været oppe fra 7-8 tiden, men morgenhumøret var ikke altid lige godt og så kunne der godt falde en skarp bemærkning, hvis en af gæsterne ikke kom til tiden. Normalt var der så frokost kl. 12 og middag kl. 18. Det var en selvfølge, at man mødte omklædt til middag og også ved frokostbordet gik det ret stiligt til. Børn blandede sig ikke i samtalen uden at være spurgt. Det gjorde dog ikke noget skår i ferieglæderne. Efterhånden som jeg blev større nød jeg mere og mere at lytte til samtalerne. De var tit interessante og omhandlede emner jeg ikke hørte meget om hjemme. Onkel Severin var meget konservativ (Et blad som "Politikken" skyede han som pesten), men var god til at komme i kontakt med folk på egnen og forestod også at få dem til at snakke om deres interesser. I det hele taget havde jeg indtrykket af at alle, som han kom i forbindelse med satte pris på ham og slet ikke slog ham i hårdkorn med de tovlige Københavnerne, som onkel selv med en omskrivning kalte "gadebæster"; når de ikke respekterede hans ejendom og uden forlov færdedes på hans enemærker.

Fra besøget i 1912 husker jeg Anne Sophie som maler med blomster og udsnit af landskabet som motiver, Gerda og Lars Chr. som fotografer med mørkekammer i et mindre loftværelse. Lars Chr. og søstrene havde også planlagt at opføre et sventyrspil, som Lars skrev teksten til. Scenen skulle være på og ved kæmpehøjene. Høj nr. 2 havde en fordybning i midten (antagelig sta mende fra en udgravning) den blev kaldt hulhøjen og her skulle Lars som elverkonge stige op af dybet mens elverpigerne (formentlig Agnes og Gerda) skulle danse slørdans. Det var så meningen at man ville invitere naboerne til at være tilskuere. Men opførelsen blev ikke til noget, da der kom besked fra Oringe om at onkels første kone Elisabeth (født vigelsen) var død eller døende.

Ferien blev brest afbrudt og mor, tante Anna og jeg fulgtes med onkel og hans familie til Aalborg, hvor de tog med båden til København og vi tre tog tilbage til Århus. Tante Anna muligvis til Hammershøj.

Mit næste besøg på "Korsbakken" fandt sted i juli 1914. Sammen med tante Anna foregik turen derop med tog. Det samme var tilfældet i 1915, men de efterfølgende år cyklede jeg sammen med tante Anna. Vi tog ikke turen i et stræk, men havde forskellige mellemstationer som Randers, Hammershøj, Hejring og eller Gedsted. Hjemturen f. eks. til Aalborg, hvor vi tog toget til Faarup og derfra til Hammershøj pr. cykle. Nogle år senere cyklede vi til Feggesund og fortsatte ned over Mors og overnattede på hotel i Nykøbing for så at besøge Jens Ring i Skive - det var før Glyngøretiden.

I 1914 var tante Astrid værtinde på "Korsbakken". Efter hvad jeg husker, gjorde det ikke større ændringer i feriedagenes forløb for gæsterne. Af dem husker jeg "overretten", ors. Knud Jespersen, der var søn den tidligere politimester i Århus og var Lars Christians skolekammerat fra Latinskolen i Århus. Senere år kom en af tante Astrids bekendte, en dr. Juritsch (ikke jurist, men lidt halvgammel pebersvend, pfofessortype) som jeg isøvrigt syntes godt om, ikke mindst fordi han havde en fin prismekikkert (en sådan var ikke så almindelig på den tid) Han var meget villig til at lade mig se i den. Jeg foretrak den i høj grad fremfor onkels søkikkert, som havde sin plads i vindueskarmen uden derfor at være tilgængelig til hver en tid.

Tante Astrid ville gerne bade, så turene til stranden blev nok hyppigere. De foregik på den måde, at vi blev delt i 2 hold, hvoraf det ene startede til fods ned gennem Fosdalen. Det andet kørte samme strækning med Thomas. Nedenfor Fosdalen, hvor stien og kørevejen mødtes, byttedes der så om, så de gående blev kørende og omvendt. Der fortsattes så over det flade land og fodgængerne travede i nærheden af vognen. Her var først engareal så klitter så igen eng og mose indtil vi nåede klitterne langs bugten. Fra turene erindrer jeg den særlige duft af pors og mjødurt m. v. Engang da jeg gik ved vognen og af en eller anden grund undtagelsesvis ikke var på bølgelængde med tante Anna plukkede jeg en buket mjødurt til tanterne i vognen, da jeg vidste at tante Anna ikke kunne fordrage mjødurtens duft.

Når vi var vel ankommet til stranden, gik herrerne ca 100 m

længere mod vest for at klæde sig af. Det var kun damerne, der benyttede badedragt og disse var jo noget anderledes end, hvad man i dag benytter. De var vide og nåede langt ned på arme og ben. Selve badet var ikke langvarigt og solbad var der heller ikke tid til, kun en lille løbetur på stranden, inden vi tog tøjet på. Havbukken, hvor vi badede kunne være forskellig fra år til år. Det ene år fint sand helt ind til strandkanten, det næste år kunne der være en ralbramme på et par meter, som det kunne være vanskeligt at stå fast i, når der var lidt bølgeslag. Som nævnt var der ikke tid til længere ophold. Onkel Severin satte pris på, at måltiderne ~~skulle~~ skulle indtages nogenlunde til tiden. Da afstanden mellem "Korsbakken" og stranden næsten var 6 km, tog det nok ca. fem kvarter at tilbagelægge turen hver vej. Det sidste stykke vej hjem, når turen var om formiddagen, kunne være lidt hårdt både for heste og gående personer. Op ad bakken ved Fosdalen måtte alle stige af vognen, måske dog undtagen en ældre dame, som fru Juul, tante Astrids mor, der var med på strandturen en enkelt gang eller to.

Når vi sad ved morgenbordet eller lige havde rejst os fra det, kom posten, Kræn Holm, kørende i sin jumble. Han var kørende fra Skovsgård til Lerupgård, fik staldet op der og travede så en længere strækning til Overlien- og Underliengårdene. Det var spændende når Kræn Holm kom ind i stuen og dykkede ned i posttasken og idet han for hvert brev nævnte adressen: "Kåsbakken", "Kåsbakken" o.s.v. Onkel holdt i hvert fald 2 aviser, "Nationaltidende" og Berlingereren (eller måske var det "København"). Det husker jeg ikke bestemt, derimod husker jeg, at jeg engang kom først til at kigge i et af bladene, men det skete kun een gang. Onkel ønskede selv at læse dem, før de var til rådighed for gæsterne.

Efter middagen kunne det hælde, at onkel Severin fandt en flaske blå Heering og trakterede med et glas. Så satte tante Astrid sig med sin gitar og sang nogle småsange. Senere plejede onkel at læse højt for os. Det var især bøger af Thorkild Gravlund, som Nilavs og Vejrgabet. Onkel var en god oplæser, ikke mindst det sjællandske mål kom til sin ret, når han læste. Det skete at der blev tændt op i pejsen, især når det var koldt og fugtigt vejr. Man skulle jo passe på at undgå at gnisterne fangede i stråtag og lynå.

Under mine kørsbakkenbesøg i drengeårene var jeg ikke udelukkende sammen med voksne. Først var jeg lidt sammen med John Groth, der var 2-3 år ældre end jeg. Af gamle svinestaldsbrædder havde John bygget et blokhus. Der var en stige op til en lem i loftet, så man fra taget kunne holde udkig efter indianerne. De voksne, særlig damerne, fandt svinelugten noget ubehagelig, men det generede ikke blokhusets forsvarere. Bag ved Lunde var der et idyllisk sted med en dam og hejrereder i nogle meget høje asketræer. I dammen havde John en lille båd, så det var også noget man misundte kammeraten. I 1914 eller 15 var Lunde blevet solgt til en proprietær Bisgaard. Han var meget interesseret i højskoleliv og politik. Jeg mindes et stort sommermøde i Lundes store have, hvor den lokale venstrefolketingsmand talte, og hvor vi var med. Når vi var på aftenbesøg hos Bisgaards gik meget af tiden med at synge. På Lunde var der flere børn. Den yngste var en søn på min alder. Han led af TB, så når jeg legede med ham, foregik det i Haven eller i et stort åbent lysthus, hvor vi skød til måls med luftbæsser.

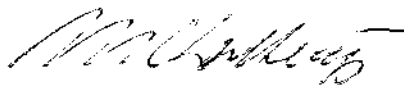
Der var to familier mere vi besøgte hvert år: Hos planter Gundelachs, der boede lige på den anden side af vejen og hos familien på Lerupgården. Dem husker jeg ikke navnet på. Der var også jævnaaldrende, som jeg kunde lege med. Det var bare det med at forstå det jyske (Hanhherredsmål)

Til daglig vilde tante Astrid gerne, at vi skulle gå tidlig i seng alle. Det vil sige når vi havde sat frugtgrøden tillivs. Den blev serveret kl. ca 21. Det var ikke just tante Anna lyst at skulle så tidlig til ro. At læse ved et stearinlys var ikke nemt og det var heller ikke velset, når vi brugte dem op for hurtigt.

Efterhånden som jeg blev større, hjalp jeg til med forskelligt arbejde, specielt med vandtransport. Pumpen var i nærheden af lågen. Vi/jeg kørte ned med 3 tomme mælkejunger & en let trækvogn forsynet med cyklehjul og fyldte dem, som regel 3 gange dagligt. Var der særlig mange gæster måske en gang mere. Skulle der vaskes foregik ^{skyllningen} ~~det~~ ~~hede~~ ved pumpen. Af andre arbejder var der de første år stensamling fra jorden hvor der var blomster og buske, senere hjalp jeg med brændesavning og lugning af plante-huller.

Hvad der på de foregående ark er fortalt om mine ferier på "Korsbakken", må ses på baggrund af, at der er gået mere end 50 år siden oplevelserne og at jeg ikke har haft nogen dagbog at støtte mig til. Jeg håber dog, at den, der kommer til at læse det vil kunne forstå, at disse ferier næmt har kunnet måle sig med mine skolekammeraters, enten deres ferier har været i sommerhuse, på badhoteller eller hos familie på landet. Til trods for at jeg altid har været glad for mit hjem og de hjemlige omgivelser i Paulsgade, kunne det godt være de sidste feriedage der kom til at stå lidt i skyggen af Korsbakkendagens selv om mor sørgede for at vi spiste frokost i det lille Lysthus i gårds- haven og tog med til stranden ved Varna i de somre indtil jeg var stor nok til selv at cykle til skov og strand.

Pindstrup, den 23. maj 1976

Malthe Conrad Lottrup